

Kouvolassa annettiin ohjausta ja neuvontaa Oiva-raportin esilläpidosta - puutteita löytyi

Kouvolan elintarvikevalvonta kiersi valvonnan piirissä olevia elintarvikehuoneistoja kesällä 2024 antamassa ohjausta ja neuvontaa Oiva-raportin esilläpidosta. Kouvolan alueen elintarvikehuoneistoissa Oiva-raportti oli yleisesti hyvin esillä, mutta useiden kohteiden internetsivuilta ja myyntisovelluksista se puuttui.

Kouvolan kaupungin elintarvikevalvonta toteutti elintarvikevalvontatuloksesta kertovan Oiva-raportin esilläpito -projektin kesällä 2024. Projekti oli yksi Kouvolan elintarvikevalvonnan toteuttamasta elintarviketoimijoiden ohjaus- ja neuvontakäyntien kokonaisuudesta. Ohjaus- ja neuvontakäynnit sisältyvät toimijoilta perittävään valvonnan perusmaksuun. Tavoitteena oli selvittää, miten Oiva-raportti on asetettu esille elintarvikehuoneistossa, internetsivuilla, somekanavissa ja myyntisovelluksissa.

Projekti toteutettiin touko-kesäkuussa, jolloin käytiin 35 elintarvikehuoneistossa ennalta ilmoittamatta. Projektissa mukana olleet kohteet oli valittu satunnaisesti painottuen aiemmin havaittuihin puutteisiin Oiva-raportin esilläpidossa. Kohteet olivat toimintoiltaan erilaisia, mukana oli tarjoilukeittiötoimintaa, ravintolatoimintaa, grilli- ja pikaruokatoimintaa, elintarvikkeiden vähittäismyyntiä sekä suur- ja laitoskeittiötoimintaa. Käynnin aikana havainnointiin Oiva-raportin esilläpitoa, selvitettiin käytössä olevat myyntikanavat sekä internetsivut. Toimijoita neuvottiin, kuinka Oiva-raportin tulee olla esillä huoneistossa sekä internetsivuilla ja ohjeistettiin lisäämään Oiva-raportti kaikille kohteen käytössä oleville myyntikanaville. Käyntien yhteydessä toimijoille jätettiin tietoa Oiva-raportin esilläpito-velvoitteista. Ohjaus- ja neuvontaprojekti jatkuu vuodelle 2025, koska Oiva-raporttien linkittämisessä internetsivuille ja myyntikanaville havaittiin paljon puutteita.

Oiva-raportti näkyi pääosin huoneistoissa – esilläpidossa kuitenkin vaihtelua

Elintarvikehuoneistoissa Oiva-raportti oli esillä yli 90 %:ssa käydyistä kohteista, mutta esilläpitoa oli vaihtelua. Tyypillisimmin Oiva-raportti löytyi tuulikaapista eteisestä tai tarjoilutiskiltä. Mikäli tarkastuksella huomattiin Oiva-raportin esilläpidossa puutteita, korjattiin ne tarkastuksen yhteydessä. Yleisimpiä puutteita olivat liian kaukainen lukuetaisyys tai vanhentunut Oiva-raportti. Kahdessa kohteessa tarkastushetkellä Oiva-raportti laitettiin esille sen puuttuttua, mutta terveystarkastajan mennessä tekemään valvontasuunnitelman mukaista tarkastusta, Oiva-raportti oli otettu pois tai vaihdettu aiempaan (parempaan) Oiva-raporttiin.

Oiva-raportin esilläpito internetsivuilla – linkitys puuttui yli puolelta

Projektissa mukana olleista toimijoista 28 kpl:lla oli omat internetsivut. Näiden toimijoiden internetsivuilta löytyi linkki Oiva-raporttiin vain alle puolelta (12 kpl). Näistä kaikilla Oiva-raportti oli etusivulla helposti havaittavissa ja se oli uusien. Kahdella toimijalla tosin oli Oiva-raporttiin linkki, mutta sen kautta avautui joko vanha Oiva-raportti tai toimijan toisella paikkakunnalla sijaitsevan ravintolan Oiva-raportti. Toimijoita, joilta Oiva-raportin linkitys puuttui internetsivuilta, ohjeistettiin laittamaan lakisääteinen velvoite kuntoon. Nettisivut tarkastettiin uudelleen joulukuussa ja tuolloin vain 4/16 kpl toimijaa oli korjannut asian.

Oiva-raportin esilläpidossa myyntikanavilla ja -sovelluksissa suuria puutteita

Projektissa mukana olleista elintarvikehuoneistoista 54 %:lla (19 kpl) oli käytössään erilaisia elintarvikkeiden myyntikanavia. Oiva-raportti oli huonosti löydettävissä toimijoiden omilta myyntikanavilta tai sovelluksista.

- **Toimijoiden omia verkkokauppoja** oli käytössä kahdeksalla toimijalla. Näistä vain yhdellä toimijalla oli Oiva-raportti esillä.
- **Toisen yrityksen hallinnoimia ja tarjoamia verkkokauppoja ja mobiilisovelluksia** (ns. myyntialustoja) oli käytössä 19 toimijalla. Kahdella myyntialustalla linkki Oiva-raportteihin löytyi internetsivuston alapalkista. Yhdellä myyntialustalla ei linkitystä ollut. Kyseisten myyntialustojen mobiilisovelluksista ei linkkejä Oiva-raportteihin löytynyt.
- **Toimijoiden omia elintarvikkeiden myynti -mobiilisovelluksia** oli käytössä viidellä toimijalla. Näitä mobiilisovelluksia käytetään elintarvikehuoneistossa valmistettujen tuotteiden myyntiin tai lisäinformaation antamiseen kuluttajille. Käytössä olleissa yrityskohtaisissa mobiilisovelluksissa ei yhdessäkään ollut linkkiä Oiva-raporttiin.
- **Virtuaalikeittiö** oli käytössä kahdella projektissa mukana olleista kohteista. Oiva-raportti ei ollut löydettävissä niiden tilaussivustolta. Virtuaalikeittiöillä ei ole yleensä Oiva-raporttia saatavilla tai se on vaikeasti löydettävissä, sillä ne eivät ole rekisteröityneet virtuaalikeittiön nimellä elintarvikevalvontaviranomaiselle, eikä niiden nimi siten esiinny Oiva-raportilla.

Toimijoita, joilta puuttui Oiva-raportin linkitys myyntikanavilta tai -sovelluksista, ohjeistettiin laittamaan asia kuntoon tai olemaan yhteydessä myyntialustan haltijaan asian kuntoon saattamiseksi.

Oiva-raportin esilläpidon vaatimukset

- Viimeisin Oiva-raportti tulee olla asiakkaiden nähtävillä sekä huoneistossa että internetsivuilla tai muulla vastaavalla tavalla.
- Oiva-raportti tulee olla esillä niin, että kuluttaja voi nähdä ja lukea sen ennen ostopäätöstään.
- Internetsivuilla Oiva-raportti tai linkki siihen tulee olla helposti havaittavissa avaussivulla.
- Myyntikanavina käytettävillä somekanavilla ja mobiilisovelluksissa Oiva-raportin on myös oltava helposti havaittavasti.
- Kuluttaja havaitsee internetsivuilta linkin Oiva-raporttiin helposti esim. Oiva-tekstilogosta tai vanhasta Oiva-sinettilogosta (kuva 1). Mikäli yrityksen markkinointiin hyödynnetään Oiva-hymiötä tai Oiva-sinettilogoa, ei niiden käyttäminen saa johtaa kuluttajaa harhaan.
- Puhelinmyynnissä riittää, että Oiva-raportin tiedot kerrotaan kuluttajalle suullisesti niitä pyydettyäessä.

Mikä on Oiva-raportti?

- Oiva-raportin (kuva 2) avulla kuluttaja saa tietoa elintarvikealan toimijoiden valvontatuloksista. Oiva-raportin ulkoasu muuttui marraskuussa 2024. Oiva-raportit muuttuvat uusiksi sitä mukaa, kun tarkastuksia tehdään.
- Oiva-raportissa käytetään neljää hymiötä arvioimaan tarkastuksen tuloksia.
- Oiva-raportin kokonaisarvosana muodostuu aina huonoimman saadun arvosanan perusteella.
- Pitämällä Oiva-raportti asianmukaisesti esillä vältetään asiakkaan harhaan johtamista.
- Terveystarkastajat tarkastavat Oiva-raportin esilläpitoa tekemillään Oiva-tarkastuksilla.

Kuva 1. Uusi Oiva-tekstilogo ja oikealla vanha Oiva-sinettilogo (Kuvat: Ruokavirasto)

Oiva Oiva-raportti • Oiva-rapporten
Elintarvikevalvonta • Livsmedelstillsyn
1117450

Valvontakohta • Tillsynsobjekt
Esimerkkiravintola
Laitoskötöket 1, 00100 PORVOO

Viimeisin tarkastus • Senaste inspektion
16.6.2024
Hyvä • Bra

Arvosanat yhteensä KPL • Resultat inalles ST
Oivallinen • Utmärkt 20
Hyvä • Bra 3
Korjattavaa • Bör korrigeras
Huono • Dålig

Aikaisemmat tarkastukset • Tidigare inspektioner
11.4.2022
Oivallinen • Utmärkt
5.1.2020
Hyvä • Bra

Tarkastustulos • Inspektionresultat • 16.4.2024
Tögen ja välinnedens soveltnings-, rättvis och kunnsapsappt • Lokaltmas och redskapens lämplighet, tillräcklighet och underhåll
Henkilökunnan toiminta ja koulutus • Personalens arbete och utbildning
Elintarvikkeiden lämpötilojen hallinta • Kontrollen av livsmedlens temperaturer
Myynti ja tarjonta • Försäljningen och serveringen
Elintarvikkeista annettavat tiedot • Informationen som skall ges om livsmedel
Pakkauks- ja elintarvikkeiden aineksimateriaali • Förpackningsmaterial och andra kontaktmaterial
Elintarvikkeiden tutkimukset • Livsmedelsundersökningarna
Oiva-raportin esittely • Oiva-rapportens presentation

Huomiot
Kynnäsällytyssalat ovat toimintaan nähden riittämättömät. Otsassa laitteista on puutteita, jotka voivat heikentää elintarviketurvallisuutta.
Pakkausmerkinnöissä on pieniä puutteita.

Observationer
Kalliovalvontapöytä on siltäältä med tanke på verkställigheten. I en del utrustningen förekommer sådana brister, som kan försvaga livsmedels säkerheten.
Inmärkningarna på förpackningarna förekommer små brister.

Valvontayksikkö
Porvoon kaupunki, Ympäristö- ja terveystieteiden yksikkö

Raportti julkaistaan sivulla www.oivahymy.fi sivunumeri 26.6.2024
Rapporten publiceras på sidan www.oivahymy.fi senast 26.6.2024

Oiva Oiva-raportti • Oiva-rapporten
Elintarvikevalvonta • Livsmedelstillsyn

Valvontakohta • Tillsynsobjekt

Viimeisin tarkastus • Senaste inspektion
Tögen ja välinnedens soveltnings-, rättvis och kunnsapsappt / Lokaltmas och redskapens lämplighet, tillräcklighet och underhåll
Tögen, pöntgen ja välinnedens puhtaus / Lokaltmas, yrtmas och redskapens rethet

Tarkastustulos • Inspektionresultat
Henkilökunnan toiminta ja koulutus / Personalens arbete och utbildning
Elintarvikkeiden kunnasto- ja kunnasthygiena / Livsmedlens produktions- eller hanteringshygien
Elintarvikkeiden lämpötilojen hallinta / Kontrollen av livsmedlens temperaturer
Elintarvikkeista annettavat tiedot / Informationen som skall ges om livsmedel
Oiva-raportin esittely / Oiva-rapportens presentation

Arvosanat yhteensä KPL • Resultat inalles ST
Oivallinen / Utmärkt
Hyvä / Bra
Korjattavaa / Bör korrigeras
Huono / Dålig

Huomiot • Observation
Tögen kunnassa on jolakin epäkohita. Työvälineiden ja kalusteiden kunnassa on pieniä puutteita.
Tarjoilijapöytäojen omavalvontakirjauksissa oli pieniä puutteita.
Tiedossa, jota annetaan tarjoilijapaikassa myynnissä olevista elintarvikkeista, on pieniä puutteita.
Oiva-raportin esittelyssä on pieniä puutteita.

Valvontayksikkö
Raportti julkaistaan sivulla www.oivahymy.fi sivunumeri / Rapporten publiceras på sidan www.oivahymy.fi senast

Kuva 2 Vasemmalla Oiva-raportin uusi ulkoasu ja oikealla vanha ulkoasu (Kuvat: Ruokavirasto).

Lisätietoja:

Saija Lassila, Vastaava terveystarkastaja, puh. 020 615 5519, [saija.lassila\(at\)kouvola.fi](mailto:saija.lassila(at)kouvola.fi)